

Forfatter: Ingemann, B. S.

Titel: Udrag fra Valdemar Seier

Citation: Ingemann, B. S.: "Valdemar Seier", i Ingemann, B. S.: *Valdemar Seier*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 517. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann02-shoot-idm140036555228208/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Valdemar Seier

opløsning åbner for overfald af de hedenske estlændere, på én gang Guds og Danmarks fjender. Da kongen meldes falden, opløses hæren i forvirring, og først ved foreningen af Gud, konge og folk kan nationen mønstre sin styrke.

Til trods for Ingemanns understregning af folkets betydning har hans folkelighed sine meget iøjnefaldende grænser. Ingen af hovedpersonerne tilhører det brede folk, og når dette skildres, sker det som regel humoristisk (f.eks. Martin s. 78-80 og folkemængden ved Dagsmars begravelse s. 272f.). Ingemann har ganske vist borgerskabets skarpe blik for de medfødte standsforskelles ødelæggende virkning, f.eks. trues Carls og Ottos venskab af den sociale afstand mellem dem (s. 250), og romanens ideal, Dagsmar, udtrykker direkte, at personlige egenskaber er vigtigere end byrd (s. 270). Men Ingemann bliver ikke af den grund demokrat. Baggrunden for hans afvisning af demokrati anes i Valdemars karakteristik af folket, der ikke ved, hvad det selv vil, og som ikke af sig selv har sans for noget højere end kødgryderne (s. 349).

Den religiøse vækkelse

Den vækkelse af samtiden, Ingemann ønskede i indledningen til *Valdemar den Store*, skulle jo ikke kun være national, for vi har ikke bare et jordisk fædreland, men først og sidst et himmelsk. Derfor er *Valdemar Seier* ikke alene et nationalt opbyggelsesskrift, men i lige så høj grad et kristeligt. Den religiøse vækkelse var i modsætning til den nationale ikke en bred strømning i 1820'erne, men Ingemann og Grundtvig følte sig på denne front som enlige kæmper. I romanens diskussioner mellem den kristne tro på den åndelige virkelighed og den skeptiske, materielt bundne fornuft afspejles Ingemanns opgjør med den efter hans smag alt for rationalistisk prægede samtid. Omkring Volmarslaget, s. 357-359 og 372-374, findes de mest udførlige diskussioner om emnet, hvor Ingemann lader troen sejre. Imidlertid findes der også eksempler på, at han forklarer tilsyneladende overnaturlige fænomener: Esbern Snares død skyldes ikke ånder, men snarere Kullemanden (s. 62ff.), Dagsmar spås ikke af en havfrue, men af Helene (s. 242-244). Hyppigere og vægtigere er dog de episoder, hvor Guds indgriben skildres, uden at det overnaturlige anfægtes, bl.a. Carl og Saxo i kapellet s. 33 og Dagsmars genopvækkelse s. 269-271. Den